



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЖИТОМИРСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

30 березня 2016 року № 11-р/к

Справа № 3.5 – 39/2015

м. Житомир

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) та матеріали справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комунальним підприємством “Виробниче житлове ремонтно-експлуатаційне підприємство № 3” (далі – КП “ВЖРЕП № 3”, Підприємство)

ВСТАНОВИЛА:

11.06.2015 розпорядженням адміністративної колегії Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України № 39-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення КП “ВЖРЕП № 3” порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”.

В ході розгляду справи встановлено таке.

Підприємство здійснює свою діяльність відповідно до Статуту, затвердженого рішенням Житомирської міської ради від 30.08.2012 № 434.

Відповідно до виписки з Єдиного Державного Реєстру Підприємств та Організацій України (ЄДРПОУ), виданої 12.12.2012 за № 375446 виконавчим комітетом Житомирської міської ради, правовий статус Підприємства – юридична особа, ідентифікаційний код – 13552103; місцезнаходження: вул. Мала Бердичівська, 4, м. Житомир, 10014.

Розрахунковий рахунок № 26005800029059 відкритий в ПУАТ “Фідобанк”, МФО 300175.

Згідно Статуту предметом діяльності Підприємства є: надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій; санітарно-гігієнічне обслуговування житлового і нежитлового фонду та прилеглих територій; забезпечення прибирання та вивезення побутових відходів і сміття; технічна експлуатація об’єктів благоустрою територій житлового і нежитлового фонду тощо.

Підприємство є суб’єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції”.

Підприємство є юридичною особою, має основну круглу печатку, штамп, бланк, поточний рахунок в гривнях в установі банку на території України.

Відділенням проведено аналіз ринків, на яких діяло Підприємство до жовтня 2014 року, відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), із урахуванням пункту 2.2 цієї Методики, згідно з яким етапи визначення монопольного (домінуючого) становища, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

В результаті проведеного дослідження встановлено, що Підприємство діяло на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Визначення об'єктів аналізу.

Відповідно до п.3.1. Методики *об'єктами аналізу* щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- КП “ВЖРЕП № 3”;
- послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Визначення товарних меж ринку та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатись монопольне становище.

Відповідно до Методики, *ринком товару (товарний ринок)* – це сфера обороту товару, на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Таким чином, товаром є послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що не є взаємозамінними з будь – якими іншими послугами.

Оскільки послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є досить специфічними та не мають товарів замінників, то товарними межами ринку, що досліджується, є послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Основними споживачами послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є фізичні особи (населення), які проживають у житлових будинках, обслуговування (утримання) яких здійснювало Підприємство у відповідності до рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради від 10.09.2013 № 436 “Про визначення виконавців послуг за результатами проведеного конкурсу на право надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в житловому фонді комунальної власності” за тарифами, встановленими для КП “ВЖРЕП № 3” рішенням Виконкому від 16.05.2013 № 193.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

Відповідно до п.6.1. Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються, шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживачів, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Територіальні (географічні) межі діяльності КП “ВЖРЕП № 3” на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій визначені рішеннями виконавчого комітету Житомирської міської ради про визначення площ прибудинкових територій, що призначені для обслуговування житлових будинків, про визначення виконавців послуг за результатами проведеного конкурсу на право надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в житловому фонді комунальної власності та про встановлення тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що надаються КП “ВЖРЕП № 3”.

Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій визначена відповідна зона обслуговування (в межах житлового фонду, що перебуває на балансі КП “ВЖРЕП № 3”) м. Житомира.

Визначення часових меж ринку.

Часові межі ринку, відповідно до п. 7.1. Методики, визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно – грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

Ринок товару – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 01.10.2014 № 425 “Про визначення виконавців послуг за результатами проведеного конкурсу на право надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в житловому фонді комунальної власності” за результатами проведеного 22.09.2014 конкурсу на визначення виконавців послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, балансоутримувачем яких є КП “ВЖРЕП № 3”, було визначено виконавцем послуг ПП “АММОН”.

Таким чином, часовими межами ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій визначено 2011 – 2013 роки та січень – вересень 2014 року.

Визначення потенційних конкурентів і бар’єрів вступу на ринок.

Відповідно до пункту 6.1. Методики бар’єрами вступу на ринок є обставини, що перешкоджають новим суб’єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб’єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар’єрами для вступу нових потенційних конкурентів на ринок послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є адміністративні обмеження, встановлені чинним законодавством України.

Разом з тим, на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у КП “ВЖРЕП № 3” існували потенційні конкуренти, які б могли надавати вказані послуги, – це комунальні та приватні КВЖРЕПи м. Житомира, житлово – будівельні кооперативи, ОСББ. Проте, зазначені суб’єкти господарювання фактично послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони діяльності Підприємства, а саме: мешканцям житлових будинків, що перебувають на балансі КП “ВЖРЕП № 3”, не надавали, відповідних договорів про надання вказаних послуг з мешканцями житлових будинків, що перебувають на балансі Підприємства, не мали.

Таким чином, протягом періоду, що досліджується, фактично послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій мешканцям житлових будинків, що перебувають на балансі КП “ВЖРЕП № 5” надавало лише Підприємство.

Установлення монопольного (домінуючого) становища.

Відповідно до абзацу 2 частини 1 статті 12 Закону України “Про захист економічної конкуренції” суб’єкт господарювання займає монопольне становище на ринку, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

На території відповідної зони обслуговування м. Житомира, визначеної рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 10.09.2013 № 436 для КП “ВЖРЕП № 3”, послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій протягом 2011 – 2013 років та січня – вересня 2014 року надавало лише Підприємство. Інші суб’єкти господарювання (комунальні та приватні КВЖРЕПи м. Житомира, житлово – будівельні кооперативи, ОСББ), здійснювали свою діяльність на ринку аналогічних послуг в межах, визначених рішенням виконкому Житомирської міської ради від 10.09.2013 № 436, та кордонів прибудинкових територій, які визначені рішенням виконкому Житомирської міської ради від 08.07.2010 № 496 “Про визначення площ прибудинкових територій, що призначені для обслуговування житлових будинків”, рішень виконкому Житомирської міської ради, якими для них встановлювались тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій для кожного будинку окремо, і фактично не надавали послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в територіальних межах діяльності КП “ВЖРЕП № 3”.

Таким чином, КП “ВЖРЕП № 3” протягом 2011 – 2013 років та січня – вересня 2014 року займало монопольне становище на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах відповідної зони обслуговування м. Житомира, з частками 100 відсотків відповідно.

В ході проведення дослідження ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій Відділенням встановлено, що тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій встановлені рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 17.09.2014 № 401 “Про внесення до рішень виконавчого комітету міської ради від 16.05.2013 №№ 191, 193, 195, 197, 199, 201, 202, 203, 205, 206, 208”, яке було оприлюднено в газеті “МІСТО” 18 вересня 2014 року.

Відповідно до квитанцій на сплату послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій КП “ВЖРЕП № 3” почало застосовувати тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з 01 липня 2014 року, тобто, ще до прийняття рішення виконавчим комітетом Житомирської міської ради від 17.09.2014 № 401, що суперечить чинному законодавству України.

Законом України “Про житлово-комунальні послуги” передбачено, що визначення виконавців послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, встановлення тарифів на зазначені послуги, та здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів у сфері житлово-комунальних послуг належить до повноважень органів місцевого самоврядування. Відповідно до частини 5 статті 32 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” тарифи на житлово – комунальні послуги застосовуються не раніше ніж через 15 днів після повідомлення про прийняте рішення споживачів. Таким чином, тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій встановлені рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 17.09.2014 № 401, повинні були застосовуватись з 03.10.2014.

Враховуючи вищевикладене, КП “ВЖРЕП № 3” при розрахунках з мешканцями житлових будинків за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій застосовувало тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з порушенням чинного законодавства України.

Дії КП “ВЖРЕП № 3”, які полягають у застосуванні з 01.06.2014 по 02.10.2014 тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з порушенням порядку введення їх в дію, визначеного Законом України “Про житлово – комунальні послуги”, були кваліфіковані Відділенням як такі, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи те, що дії КП “ВЖРЕП № 3” не призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдали значних збитків окремим особам чи суспільству адміністративна колегія Відділення на підставі частини 1 статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції” 26.12.2014 надала КП “ВЖРЕП № 3” обов’язкові для розгляду рекомендації № 1.16.1-42рк: в десятиденний термін з дня одержання рекомендацій припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом проведення мешканцям житлових будинків, які обслуговує КП “ВЖРЕП № 3”, перерахунку плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за період з 01.06.2014 по 02.10.2014.

Листом від 29.05.2015 № 630 (вх. Відділення від 29.05.2015 № 1.21/1513) Підприємство висловило свою незгоду з висновками, викладеними Відділенням в

рекомендаціях від 26.12.2014 № 1.16.1-42рк.

Так Підприємство повідомляє, що з 01 жовтня 2014 року за результатами проведеного конкурсу на визначення виконавців послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій було визначено виконавцем послуг ПП “АММОН”, тому КП “ВЖРЕП № 3” не є надавачем послуг населенню з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій. З 01.10.2014 року проведення розрахунків з мешканцями Підприємство не проводить.

Дане твердження приймається Відділенням до уваги частково.

ПП “АММОН” за результатами конкурсу на визначення виконавців послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в житлових будинках комунальної власності м. Житомира дійсно визначено виконавцем послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій відповідно до рішення виконавчого комітету Житомирської міської ради від 01.10.2014 № 425.

Таким чином, КП ВЖРЕП № 3 протягом 2011 – 2013 років та січня – вересня 2014 року займало монопольне становище на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах відповідної зони обслуговування м. Житомира, за частками 100 відсотків відповідно.

Враховуючи вищевикладене, КП “ВЖРЕП № 3” при розрахунках з мешканцями житлових будинків за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з 01.06.2014 по 30.09.2014 застосовувало тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з порушенням порядку введення їх в дію, визначеного Законом України “Про житлово – комунальні послуги”.

Крім того, ПП “АММОН” не є правонаступником КП “ВЖРЕП № 3”, а тільки обслуговує житлові будинки, балансоутримувачем яких є КП “ВЖРЕП № 3”, та КП “ВЖРЕП № 3” не було надано жодного підтверджуючого документа стосовно припинення господарської діяльності, твердження щодо не проведення з 01.10.2014 року розрахунків з мешканцями житлових будинків, які обслуговувало Підприємство, тому заперечення щодо нездійснення Підприємством господарської діяльності не приймається Відділенням до уваги.

Таким чином, КП “ВЖРЕП № 3” не виконано рекомендації адміністративної колегії Відділення від 26.12.2014 № 1.16.1-42рк та не припинено дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Дії КП “ВЖРЕП № 3”, які полягають у застосуванні з 01.06.2014 по 30.09.2014 тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з порушенням порядку введення їх в дію, визначеного Законом України “Про житлово – комунальні послуги”, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Листом від 01.07.2015 № 1.20/5-1607 Підприємству було надіслано копію подання від 01.07.2015 № 193 “Про попередні висновки у справі № 3.5–39/2015 про порушення КП “ВЖРЕП № 3” законодавства про захист економічної конкуренції”.

Листом від 07.08.2015 № 658 (вх. Відділення від 07.08.2015 № 1.21/2370) Підприємство звернулося до Відділення з проханням зупинити розгляд справи до завершення аудиту та отримання відповідного висновку. Крім того, Підприємством було надано копію договору, укладеного з приватним підприємством аудиторською фірмою “Фаворит”.

Враховуючи зазначене, 07.08.2015 адміністративною колегією Відділення прийнято розпорядження № 51-рп/к про зупинення розгляду справи про порушення КП “ВЖРЕП № 3”

законодавства про захист економічної конкуренції до завершення аудиту та отримання відповідного висновку АФ “Фаворит”.

Листом від 21.01.2016 № 16 (вх. Відділення від 21.01.2016 № 1.21/161) Підприємством повідомлено, що процес проведення аудиторської перевірки завершено та надано копії акту приймання – здачі виконаних послуг від 31.12.2015 та аудиторського висновку, в якому зазначено, що за наданими розрахунками бухгалтерії розмір зайво сплачених споживачами коштів за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за період з 01.06.2014 по 30.09.2014 становить 37 600,00 грн.

За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 зазначеного Закону, визначена відповідальність у вигляді накладення штрафу на суб’єкт господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно Податкової декларації з податку на прибуток підприємства за 2015 рік дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) Підприємства складає 163 000,00 грн.

При визначенні розміру штрафу враховується наступне:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем вчинено Підприємством вперше;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції не визнано;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції не припинено;
- Підприємство на даний час не надає послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, оскільки рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 01.10.2014 № 425 “Про визначення виконавців послуг за результатами проведеного конкурсу на право надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в житловому фонді комунальної власності” за результатами проведеного 22.09.2014 конкурсу на визначення виконавців послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, балансоутримувачем яких є КП “ВЖРЕП № 3”, було визначено виконавцем послуг ПП “АММОН”;
- сума зайво сплачених споживачами коштів за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за період з 01.06.2014 по 30.09.2014 становить 37,6 тис грн;
- чистий збиток Підприємства за 2015 рік складає 111 000,00 грн.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 12¹, 14 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, статті 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що КП “ВЖРЕП № 3” протягом 2011 – 2013 років та січня – вересня 2014 року займало монопольне становище на ринку послуг з утримання будинків і споруд та

прибудинкових територій в межах відповідної зони обслуговування м. Житомира з частками 100 відсотків відповідно.

2. Визнати дії КП “ВЖРЕП № 3”, які полягають у застосуванні з 01.06.2014 по 30.09.2014 тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з порушенням порядку введення їх в дію, визначеного Законом України “Про житлово – комунальні послуги”, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинення порушення, зазначеного в пункті 2 цього рішення, відповідно до абзацу 2 частини 2 статті 52 Закону України “Про захист економічної конкуренції” накласти на КП “ВЖРЕП № 3” штраф у розмірі 5 640,00 (п’ять тисяч шістсот сорок) грн.

4. Зобов’язати КП “ВЖРЕП № 3” у місячний строк з дня одержання рішення припинити порушення, зазначене в пункті 2 цього рішення, шляхом проведення мешканцям житлових будинків, які обслуговує КП “ВЖРЕП № 3”, перерахунку плати за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за період з 01.06.2014 по 30.09.2014.

5. Про виконання зобов’язання цього рішення повідомити Житомирське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у трьохденний строк з дня виконання.

Відповідно до частини 3 статті 56 Закону України “Про захист економічної конкуренції” штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини 8 статті 56 Закону України “Про захист економічної конкуренції” протягом п’яти днів з дня сплати штрафу суб’єкти господарювання зобов’язані надіслати на адресу Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини 1 статті 60 Закону України “Про захист економічної конкуренції” рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржено повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання. Цей строк не може бути відновлено.

Голова адміністративної колегії,
Голова відділення

О.В. Безсмертний